

Verslag werkgroep Buurtwarmte Paddepoel & Vinkhuizen

Datum: **maandag 1 maart 2021**, van 19:00-20:30 uur, via Zoom

Bijlage: Powerpoint-presentatie

- Vanavond meenemen in de ontwikkelingen van onze kant:
 - opdracht ingenieursbureau (conceptontwerp Noord-West)
 - betrekken meer buurtbewoners
 - samenwerking Gemeente
- In de werkgroep van vandaag zijn ook bewoners van de werkgroep in Vinkhuizen aanwezig
- Vooraf zijn vragen ingestuurd, en ook tijdens de vorige sessie zijn vragen gesteld. Met “geeltjes” zijn de vragen aangegeven in de sheets van de Powerpoint-presentatie (zie bijlage). Een deel van de vragen is beantwoord of zal vanavond beantwoord worden. Voor de overige vragen geldt dat we hier in de volgende sessies een plek aan zullen geven.
- Alle vragen zijn ook individueel beantwoord. Het is altijd mogelijk om even apart te zitten (met een kleine groep, tussen de werkgroepen door).

1. Opdracht ingenieursbureau (conceptontwerp Noord-West)

- In de aangepaste planning gaan we uit van een voorlopig ontwerp in november 2021. Dit is een ontwerp waar je een besluit op kunt nemen. Daarna gaan we verder met het detailontwerp, dat we nodig hebben om daadwerkelijk te bouwen.
- Conceptontwerp dat gemaakt is in Paddepoel-Noord is het uitgangspunt. De komende tijd gaan we:
 - vier mogelijke warmtenetoplossingen uitwerken
 - samen kiezen voor een voorkeursalternatief
 - voorkeursalternatief uitwerken naar concept ontwerp
 - uitkomsten presenteren
- Wat betreft de vier mogelijke warmteoplossingen zijn deze te plaatsen in een matrix:
 - een hoog of laag temperatuur warmtenet
 - met centrale of decentrale bron

Alle opties laten we onderzoeken, en de uitkomsten daarvan willen we met elkaar bespreken (eind april/begin mei) om tot een voorkeursoplossing te komen. Dat is het uitgangspunt voor het conceptontwerp. De verwachting is dat een hoog temperatuur warmtenet met decentrale bronnen/warmtecentrales (en afleverset in de woning) het meest gunstig is. Maar ook de optie van een laagtemperatuurwarmtenet (LT) met individuele water-water-warmtepompen (die het water naar een hogere temperatuur brengen) laten we onderzoeken.

- Voor deze opdracht is een ingenieursbureau ingeschakeld (IF Technology en Ramboll)

Vragen en reacties:

- a. **In het conceptontwerp van Paddepoel-Noord is om realistische redenen gekozen voor een hoge temperatuur warmtenet. Van wie komt de wens om ook lage temperatuur te onderzoeken?**

Die wens komt uit onszelf. Gezien de impact van het ontwerp vinden we het belangrijk om nog een keer goed te kijken naar de aanvoertemperatuur. We kunnen het immers maar één keer goed doen.

- b. **Als je in alle woningen een individuele water-water-warmtepomp hebt, is er dan een voorbeeld hoe dat er uit zou komen te zien in de woningen?**

Dat kunnen we meesturen (zie linkjes hieronder). De grootte van zo'n warmtepomp is afhankelijk van het uiteindelijke ontwerp (de warmtepompen in de afbeeldingen hieronder zijn bedoeld voor grondwater en dus groter).

<https://warmtepomp-weetjes.nl/soorten/water-water-warmtepomp/>

<https://www.nibe.eu/nl-nl/producten/warmtepompen/water-water-warmtepompen>

https://tcmadmin.thermia.se/docroot/dokumentbank/Thermia_Atlas_datashaeet_NL.pdf

- c. **Als je het hebt over lage temperatuur, dan moet de schil van de woning goed zijn. Je zou dan zelfs met een zonneboiler je eigen woning verwarmen (maar kost ruimte).**

Dat klopt. Zeer goede isolatie, een groot dakoppervlak en een voldoende grote buffer zijn dan nodig. In de winter wordt dat al gauw kritisch.

- d. **Als we voor B kiezen (hoog temperatuur en decentrale bronnen), heb je dan noodzakelijk meerdere centrales of kun je ook kijken naar een grote centrale en kleine overdrachtcentrales?**

Dat kan! Dat weten we nog niet exact. Dat hangt ook af van hoe ver die bronnen en gebouwen uit elkaar liggen, en wat de ruimte in de wijk toestaat.

- e. **Als je start, zullen er nog weinig bewoners zijn die willen meedoen, en die wonen waarschijnlijk ook verspreid. Hoe kun je dan een functionerend net opbouwen?**

Tenminste per straat willen we bewoners aansluiten, en niet op een andere manier. Het is noodzakelijk om tijdig te weten hoeveel mensen er willen meedoen (tenminste 70% per straat/VvE). In het ontwerp houden we rekening ermee dat iedereen wil meedoen, omdat we daar vanuit gaan op het moment dat er geen aardgas meer is. Dan zouden we overal warmte kunnen leveren.

- f. **Bewonersperspectief dient goed meegenomen worden (begrip waarom dit nodig is, enthousiasme), dan is de kans groter dat je een groter percentage bewoners meekrijgt en het warmtenet slaagt.**

- g. **Leveringszekerheid is ook belangrijk voor bewoners. Het is een technische oplossing. Voor bewoners speelt dit mee in de keuze in hoeverre dit gerealiseerd kan worden.**

Leveringszekerheid is voor een groot deel een technisch verhaal, dat klopt. Dan gaat het om betrouwbare installaties en een slimme opzet. We zullen iedereen zo goed mogelijk hierin meenemen. Daarnaast speelt organisatie ook een grote rol: hoe goed ben je bereikbaar, hoe snel kun je ter plekke zijn, hoe snel kun je repareren? Ook hierin willen we jullie meenemen.

- h. **Wat zijn de kosten voor de bewoners nog? In Selwerd zie je dat bewoners voor WarmteStad uiteindelijk toch meer zijn gaan betalen. De kosten die je als bewoner**

betaalt voor warmte, zijn niet hoger dan wat je nu voor aardgas betaalt. Dat kunnen we garanderen, anders gaat het warmtenet niet door. In Selwerd (Iepenlaan) speelt ook de staat van de woningen mee. Je zou kunnen stellen dat een woning aan bepaalde basisvoorwaarden moet voldoen qua comfort en energiebesparing, voordat het aangesloten wordt op een warmtenet. Daar kunnen we ook bij helpen (bijv. met energiecoaches). De woningen in deze wijk hebben een grote warmtevraag. Isoleren kan altijd uit en zeker als het bijdraagt aan comfort. Maar volledig isoleren is veel te duur en onnodig bij een warmtenet (€40.000,- per woning is niet terug te verdienen met het lagere warmteverbruik).

2. Betrekken meer buurtbewoners

- De komende tijd willen we meer bewoners betrekken bij het warmtenet en energiebesparing. Bijv. door middel van: bewonersbijeenkomsten, verdiepende werkgroepsessies, huis-aan-huis-campagne (bewustwordingscampagne), bewonersonderzoek, energiebespaarcampagne “Zet ‘m op ‘70”.

Vragen en reacties:

- **Komt er nog een collectieve isolatie-actie vanuit Paddepoel?**
Dat kan. Daar hoort ook voorlichting bij en voldoende belangstelling. En dan de uitdaging om maatregelen te nemen die ook passen bij een warmtenet. Best een paar vragen dus die daarvoor eerst beantwoord moeten worden.
- **Zo'n actie heeft de meeste impact als je hem doet in een klein gebied. Dan kunnen burens ook met elkaar overleggen. Dat vergt wel enige organisatie voor meer resultaat.**
- **Communiceer dan ook duidelijk wat het kost en wat het oplevert.**

Samenwerking gemeente, WarmteStad, Grunneger Power en bewoners

- Afgelopen weken heeft GP met de gemeente aan tafel gezeten, om samen helder te krijgen: wat als het ontwerp klaar is, wie gaat dan wat doen? Het plaatje (sheet 21/22, zie bijlage) geeft weer hoe wij daar naar kijken.
- In de gemeente Groningen werken we nu aan twee soorten warmtenetten: we hebben al een publiek warmtenet (WarmteStad, aansluiting grote gebouwen) en willen we ook een coöperatief warmtenet (Grunneger Power, aansluiting collectieven en individuele woningen).
- Een warmtenet in is een breed begrip, omdat het verschillende onderdelen betreft: de bron, centrale, netwerk en levering. Sheet 21/22 (zie bijlage) geeft weer welke partij in Groningen welke rol heeft of kan hebben in het warmtenet.
- In de Proeftuin Aardgasvrije Wijken zien we dat als de gemeente investeert in een warmtenet, zij daar ook eigenaar van wil worden. De opgave is dusdanig groot, en er is nog geen netbeheerder die dit oppakt. Daarom pakt de gemeente deze rol. De gemeente vindt ook dat een buurt zelf een warmtenet zou moeten aanleggen en financieren, als ze dat zou willen.

Redactionele noot: Wij berichtten dat de raad een besluit heeft genomen over eigenaarschap. Dat was niet juist. Het was een besluit van de wethouders in de stuurgroep

energietransitie. Inmiddels weten we dat de Gemeente en WarmteStad nog onderzoeken hoe financieel eigenaarschap het beste geregeld kan worden. Dit bovenstaande besluit is nog niet definitief.

- De gemeente vindt het belangrijk dat GP helpt collectieven te organiseren en individuen aansluit. Als wij dat ontwerp maken, en we maken mensen enthousiast, dan doen we dat als coöperatie. Grunneger Power is niet opgericht om het wervingsbureau van de gemeente of van WarmteStad te zijn. Bewoners zouden invloed en zeggenschap moeten hebben op de warmteketen. Dat betekent: zeggenschap over het technisch ontwerp, mogelijkheid tot eigen warmtebronnen en/of -opslag, en GP wil als burgercoöperatie zelf warmte kunnen leveren.
- Belangrijke fase in de samenwerking om de kaders neer te zetten wat het publieke deel en wat hebben wij als GP en bewoners op te zeggen.
- Daarnaast, of bovenal, zien wij een belangrijke rol voor ons in het nu al helpen van bewoners met energiebesparing, zodat we straks niet meer warmte gebruiken dan nodig is.

Vragen en reacties:

- **Er wordt gesteld dat de gemeente eigenaar is, van de warmtenetten die onderdeel zijn van de Proeftuin Aardgasvrije Wijken. Waar is dat vastgelegd?**
Zie de redactionele noot hierboven.
- **Krijgen we van de gemeente de gelegenheid om zelf te investeren als georganiseerde bewoners? Welke zeggenschap heb je als het netwerk niet in eigendom van bewoners is?**
Ja, die gelegenheid is er, als we dat al zouden moeten willen. In dat geval zouden we op kleine schaal als coöperatie moeten beginnen. Als we de kosten in beeld hebben, dan kunnen we kijken hoe we dat zouden kunnen financieren. Wat betekent het als je als bewoner eigenaar bent van het net? Wat is de meerwaarde daarvan? Er zijn ook nog de warmtebronnen waar je zeggenschap over kunt hebben of (deels) in eigendom kunt hebben.
- **Naast de gebruikskosten betaal je dus ook netbeheerkosten?**
Dat is inderdaad onderdeel van warmtelevering. Ook bij elektriciteit en gas betaal je voor én levering én netwerkkosten.
- **Welk belang hebben wij er als bewoners bij om eigenaar te zijn van het net? Kunnen we daarmee die netwerkkosten zo laag mogelijk houden?**
In deze fase van warmtenetten mogen we blij zijn dat gemeente wil investeren (er moet immers nog geld bij). De gemeente wil de kosten socialiseren, als zij investeert. Alle wijken betalen dan dezelfde netwerkkosten.
- **De gemeente speelt een belangrijke rol, maar wij spreken de gemeente niet. Dat is een gemis.**
We zouden met een kleine groep bewoners (burgerpanel of ledenpanel) die hier ideeën over hebben, vaker bij elkaar kunnen komen, om te zien wat er in de landelijke en gemeentelijke politiek gebeurt rondom warmte, en daarbij ook aangeven wat wij willen/kunnen als bewoners. Van tijd tot tijd kunnen we daar de gemeente bij uitnodigen.
- **Anne Venema (gemeente Groningen): Het is niet doel van gemeente om warmtenetten in eigen hand te hebben. Zien wel dat het nodig is, omdat de aanleg en het beheer van**

een net nogal wat vraagt. Bovendien kun je de kosten socialiseren als gemeente (duurdere warmtenetten compenseren met goedkopere netten).

4. Vervolg

De volgende werkgroepsessie is op maandag 29 maart.